

והאלים

יושב

לע"נ יעקב זאב בן צבי

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

בלי נדר

במבט רציני ואמר: "תגיד לי, בשעות האלה שישבת בבית המדרש ושמעת את שאר הבחורים רצים בלחץ להספיק את הכנותיהם, מה חשבת? האם עלתה לך מחשבה של זלזול כלפיהם? כי זה מאוד יפה לקבל את השבת מוקדם, וללא ספק יש מעלה גדולה בכיבוד השבת והלימוד בשבת, ואם זה מתאפשר ודאי שכדאי להיות מהמאחרים לצאת וממהרים לבוא, אבל אם זה העלה אצלך זלזול או חוסר כבוד כלפי שאר הבחורים, זה לא שווה את זה!"

התורה אומרת לנו בפרשתנו על חומרת ההקפדה שצריך האדם לשמור, ועד כמה צריך לקיים נדרים ושבועות שהוציא מפיו: "איש"

כִּי־יָדַר נֶדֶר לֵה' אֹהֵשֶׁבֶע שֹׁבֶעָה לְאַסֹּר

אָסֹר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא יַחַל דְּבָרוֹ

כָּל־הַיָּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה", אבל

הגמרא במסכת נדרים אומרת: "ר'

נתן אומר, הנודר כאילו בנה במה,

והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן".

כלומר, הבעיה היא לא רק לנדר

ולא לקיים, אלא עצם הנדר הוא

בעיה. מה הבעיה הגדולה בנדר,

למה זה מושווה כאן לבניית במה

לקרבנות, ולמה נראה שמי שקיים את נדרו מצבו גרוע

יותר ממי שלא קיים?

אומר הר"ן שלא מדובר בבמות לקרבן של עבודה זרה,

אלא בבמות לקרבנות לה'. כידוע, לפני בניית בית

המקדש, יכל כל אחד לבנות לעצמו במה (מזבח פרטי)

ולהקריב עליו קרבנות, אך מאז בניית ביהמ"ק נאסרה

הקרבת קרבנות בבמות, וכל ההקרבה הייתה נעשית

בבית המקדש בלבד. הקב"ה ברחמיו וברב חסדיו נתן

סיפור לי בחור שפעם באחד מימי שישי הארוכים של הקיץ הוא חשב לעצמו: "הרי אני בחור בישיבה, לא מוטל עליי לבשל ולהכין את השבת, גם לא לנקות ולשטוף, אין לי אישה וילדים שאני צריך לדאוג להם. ממש כמו שאומרים שחתן דומה למלך, אבל בחור הוא מלך ממש. הישיבה דואגת לי להכל, ולא משנה כמה אטרח בערב שבת, ב"ה יהיה מה לאכול בשבת. אם כן, למה שלא אעשה את הסידורים המועטים שכן מוטלים עליי מוקדם, מיד אחרי סדרי הלימוד בבוקר יום שישי, ואז אתארנן לשבת ואקבל את השבת מוקדם? הרי יש מצוה של תוספת שבת, הלימוד בשבת יותר חביב ולקבל עוד כמה שעות של קדושת השבת זה תמיד טוב"

ממחשבה למעשה, ביום שישי שלאחר מכן אותו בחור סיים את סדרי הלימוד, אכל משהו, דאג לבגדים נקיים ומגוהצים לכבוד שבת, התארנן וקיבל על עצמו את קדושתה. ככה באמצע הצהריים כאשר כל שאר הבחורים טרודים כל אחד בענייניו, נכנס אותו בחור בבגדי השבת לבית המדרש ויושב בנחת ללמוד. כאשר השבת

התקרבה וקולות הריצה של שאר הבחורים שמתארגנים עכשיו לקראתה החלו להשמע, לא היה מאושר ממנו על החלטתו.

כבר באותה השבת, ניגש הבחור בשמחה לאחד מרביני הישיבה וסיפר לו על ההברקה שלו, על איך הצליח להכנס בעונג לשבת ועוד להרוויח כמה שעות של קדושה במקום לשרוף את יום שישי לבטלה. אבל לתגובה של הרב הוא לא ציפה, הרב הסתכל עליו

שאלת השבוע

בתחילת הפרשה מוזכרת בשתי מילים
קריעת ים סוף:

“וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִירָת וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ הָיָם
הַמִּדְבָּרָה וְגו'”.

לעומת זאת מיטת אהרן מוזכרת באריכות
יחסית, למה?

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

את הנדר בפועל, לא כי הוא מזלזל בנדרים, אלא כי
מצא לעצמו פתח. הוא בנה במה, אך פירק אותה לפני
שהקריב עליה קרבן.

לעומתו, הנודר בישוב הדעת, מרוצה מהנדר שהוא נדר,
הוא רוצה אותו וישתדל בכל מאודו לקיימו, שכן דרכו
הוא זוכה לכבוד והערכה. אין שום סיבה שילך להתיר
את נדרו, ובעצם קיום הנדר הוא מוכיח שעשה זאת
מתוך יוהרה.

לאותו בחור הייתה כוונה טובה, הוא חשב להדר בכבוד
שבת כשהוא מקבל מוקדם, אך הרב הראה לו את
נקודת המבט האמיתית, אם ההידור מצווה שאתה עושה
גורם לך לגאווה, עדיף שתעשה את המצווה בדיוק
כלשונה. בימים אלו בהם אנו אבלים על חורבן הבית,
נשתדל לא להוציא את עצמנו מהכלל, נתאמץ לא
להעלות גאווה בלבנו אלא מתוך אחדות נתפלל
שבמהרה יבנה ביהמ"ק ונזכה לחזור להקריב תמידים
כסדרם ומוספיהם כהלכתם.

לנו את התורה עם מצוות עשה ולא תעשה, וחכמינו
לאורך הדורות הוסיפו גדרים ומצוות דרבנן, הנודר
מבקש להוסיף לעצמו איסורים נוספים מעבר למה
שכתבה התורה וגזרו חכמים.

במעשה זה דומה הנודר לבונה במה, כי כמו האיש
שבונה לעצמו במה בטוח שעושה דבר טוב, רוצה הוא
להוסיף לעצמו מצוות, רוצה לזכות לקיים מצוות הקרבת
קורבן, אך בפועל עובר על איסור שכן נאסרה העבודה
מחוץ לביהמ"ק. כך גם הנודר, בטוח שבנדריו הוא נוהג
מידה טובה, מקיים בהידור את ציווי ה', אך בפועל אין
מעשהו רצוי.

אבל מה בעצם הבעיה שהוא מוסיף לעצמו איסורים?
אם אדם רוצה "להדר" באיסורים, למנוע מעצמו כל
הנאה שבעולם, מה הפסול בכך? אומר הכלי יקר
שהסיבה היא שהתורה ירדה לסוף דעתו של האדם
וידעה כי מי שאוסר על עצמו את מה שכל העולם נוהג בו
היתר, עושה זאת בדרך כלל מגאווה. ואת המתגאה כבר
השוו חכמינו לבוני במות כשאמרו "שלא יהא כל אחד
הולך ובונה במה לעצמו, כי כל זה דרך גאה וגאון", וגם:
"כל מי שיש בו גסות הרוח כאילו בנה במה". וגם הנודר
חוטא באותה יוהרה כי רוצה להחשב בעיני הכל כחסיד
ופרוש.

ועדיין, איך יכול להיות שחמור מי שקיים את נדרו למי
שלא קיים? שהנודר משול לבונה במה בעוד המקיים את
נדרו משול למקריב עליה קרבן, שזה ודאי חמור יותר?
כאן מחלק הכלי יקר בין שני סוגי אנשים, יש מי שנודר
נדר בצורה שקולה ומדודה, הוא חושב ומתכוון לנדר
ורוצה לקיימו.

אך יש סוג אחר של אנשים, כאלה שמתוך עצבים נדרו.
דעתם לא הייתה שלמה על הנדר והם בדרך כלל גם
יתחרטו על מה שיצא מפיהם.

ודאי שהנודר מתוך כעס לא עשה זאת מיוהרה או
מתחושת גאווה, אבל איך אנחנו נדע מי נדר בכעס ומי
נדר בישוב הדעת? מי שנדר בכעס יתחרט על עצם
הנדר וילך לרב לחפש פתח להתיר אותו, הוא לא יקיים

בא גם אתה להיות שותף
בהפצת העלון ותזכה את
יקירך:

4663MR@GMAIL.COM

לעילוי נשמת בנימין בן שמעון ז"ל
שרה בת אנשל ז"ל
יצחק בן מנחם מענדל ז"ל
אברהם בן ליאון ז"ל

לרפואת אברהם צבי בן בנימין

העלון השבוע
נתרם: